

ผลคำวินิจฉัยคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า
กรณี การแจ้งผลการรวมธุรกิจระหว่าง บริษัท ช. และบริษัท อ.

ระหว่าง { บริษัท ช. ผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจ
บริษัท อ. ผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจ

การแจ้งผลการรวมธุรกิจ

ด้วยบริษัท ช. และบริษัท อ. ได้ทำการรวมธุรกิจ และยื่นแบบแจ้งผลการรวมธุรกิจ พร้อมเอกสารหลักฐาน ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งผลการรวมธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๖๑ ต่อสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๔ เพื่อขอแจ้งผลการรวมธุรกิจระหว่างบริษัท ช. และบริษัท อ. ซึ่งได้กระทำการรวมธุรกิจ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔ ต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงที่ใช้ในการพิจารณาการแจ้งผลการรวมธุรกิจระหว่างบริษัท ช. และบริษัท อ. มีรายละเอียดดังนี้

๑. ข้อมูลผู้ประกอบธุรกิจ

๑.๑ ผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจ

บริษัท ช. หรือผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจ จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทในประเทศไทย มีลักษณะการประกอบธุรกิจ คือ ธุรกิจการบริการด้านอาหารในภัตตาคาร/ร้านอาหาร โดยมีรายได้ในปี ๒๕๖๓ เกินหนึ่งพันล้านบาท

๑.๒ ผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจ

บริษัท อ. หรือผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจ จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทในประเทศไทย มีลักษณะการประกอบธุรกิจ คือ การบริการด้านอาหารในภัตตาคาร/ร้านอาหาร โดยไม่มีรายได้ของบริษัทในปี ๒๕๖๓ เนื่องจากเพิ่งจัดตั้งบริษัทเมื่อปีที่ผ่านมา

๒. ข้อมูลการรวมธุรกิจ

บริษัท ช. ได้ทำการเข้าถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงในสัดส่วนร้อยละ ๘๕ ของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัท อ. โดยคิดเป็นหุ้นจากการซื้อหลักทรัพย์ดังกล่าวทั้งหมดจำนวน x,xxx,xxx หุ้น การเข้าซื้อหุ้นดังกล่าวได้ดำเนินการเสร็จสิ้น เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔

ก่อนหน้านี้ บริษัท อ.๑ บริษัท อ.๒ และบริษัท อ.๓ หรือเรียกรวมกันว่าบริษัทเดิม ได้ดำเนินการผลิตและจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มภายใต้ชื่อทางการค้า “ส.” ซึ่งได้บริหารและจัดการโดย นาย ธ. ในฐานะผู้มีอำนาจควบคุมเด็ดขาดและถือหุ้นคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๐๐ ของหุ้นที่ออกและเสนอขายแล้วทั้งหมดของบริษัทเดิมแต่ละบริษัท

ทั้งนี้ บริษัท ช. มีความประสงค์ที่จะลงทุนและผู้ขายมีความประสงค์ที่จะให้นักลงทุนเข้าลงทุนในกิจการของบริษัทเดิม ในกรณีนี้ นาย ธ. ได้จัดตั้งบริษัท อ. ขึ้นมาในรูปแบบบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการรับโอนกิจการ ส. ทั้งหมดจากบริษัทเดิมและทรัพย์สินที่เกี่ยวข้อง และประกอบกิจการดังกล่าวแทนบริษัทเดิมต่อไป โดยผู้ขายจะดำเนินการให้บริษัทเดิมแต่ละบริษัท ยุติการประกอบกิจการ ส. ที่ดำเนินการอยู่ทั้งหมด

๓. ตลาดสินค้าหรือบริหารที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจ

บริษัท ช. และบริษัท อ. ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับร้านอาหารและเครื่องดื่มที่จำหน่ายในศูนย์การค้า โดยสำนักงานโครงการสุขภาพโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข จำแนกร้านอาหารและเครื่องดื่มออกเป็น ๖ ประเภท ดังนี้

๓.๑ ห้องอาหารในโรงแรม หมายถึง ร้านอาหารที่ตั้งอยู่ในโรงแรม มักจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มที่มีคุณภาพ ราคาจำหน่ายสูง

๓.๒ ภัตตาคาร หมายถึง ร้านอาหารที่มีขนาดใหญ่ ๒ คูหาขึ้นไป ที่รับประทานอยู่ภายในอาคาร พนักงานแต่งกายมีเครื่องแบบหรือที่เรียกว่าแบบฟอร์ม จำหน่ายอาหารที่มีความหรูหรา โอโถง

๓.๓ สวนอาหาร หมายถึง ร้านอาหารที่มีขนาดใหญ่ ที่รับประทานอาหารส่วนใหญ่อยู่นอกอาคาร บรรยากาศเป็นแบบธรรมชาติ พนักงานแต่งกายมีเครื่องแบบ

๓.๔ ร้านอาหาร หมายถึง ร้านอาหารที่มีขนาดเล็ก ๑ - ๒ คูหา ที่รับประทานอาหารส่วนใหญ่อยู่ภายในอาคาร โดยกระทรวงพาณิชย์ แบ่งประเภทร้านอาหารออกเป็น ๔ แบบ โดยจำแนกตามการออกแบบและตกแต่งเป็นหลัก ได้แก่

๓.๔.๑) ร้านอาหารระดับหรู (Fine Dining) เป็นร้านอาหารที่มีการออกแบบอย่างประณีต สวยงาม ใช้วัสดุและอุปกรณ์ราคาแพง จัดอาหารอย่างหรูและมีบริการระดับ ๕ ดาว

๓.๔.๒) ร้านอาหารระดับกลาง (Casual Dining) เป็นร้านอาหารที่มีการออกแบบตกแต่งแบบพอเหมาะพอควร เน้นบรรยากาศแบบสบาย ๆ ราคาอาหารระดับปานกลาง พนักงานบริการแบบเป็นกันเอง ไม่มีพิธีรีตอง

๓.๔.๓) ร้านอาหารระดับทั่วไป (Fast Dining) เป็นร้านอาหารที่มีการออกแบบอย่างเรียบง่าย สะดวก มีความทันสมัย เน้นบริการอาหารจานด่วน รายการอาหารจำกัดและสามารถหมุนเวียนลูกค้าได้ในปริมาณมาก

๓.๔.๔) ร้านริมบาทวิถี (Kiosk) เป็นร้านที่มีการออกแบบอย่างง่าย ๆ เน้นอาหารจานเดียวที่สามารถปรุงได้ง่ายและรวดเร็ว โดยเป็นธุรกิจขนาดย่อมที่มีเจ้าของร้านเป็นพ่อครัวเอง

๓.๕ ร้านเครื่องดื่ม หมายถึง ร้านที่จำหน่ายเฉพาะเครื่องดื่ม

๓.๖ ร้านขนมหวาน หมายถึง ร้านที่จำหน่ายเฉพาะขนมหวาน อาทิ ขนมเค้ก ไอศกรีม เป็นต้น

๔. ขอบเขตตลาด

๔.๑ ตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้อง (Relevant Product market)

เมื่อพิจารณาลักษณะการประกอบธุรกิจของบริษัท อ. ซึ่งเป็นผู้ประกอบการที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มภายใต้ชื่อทางการค้า “ส.” โดยอาหารที่จำหน่ายเป็นอาหารอีสานที่ตั้งอยู่ในศูนย์การค้า จัดอยู่ในประเภทร้านอาหารระดับทั่วไป โดยในปัจจุบันเปิดดำเนินการทั้งหมด ๖ สาขา แบ่งออกเป็นสาขาที่อยู่ในจังหวัดกรุงเทพฯ ๕ สาขา และสาขาที่อยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ ๑ สาขา

เมื่อพิจารณาตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้อง พบว่า ลักษณะการประกอบธุรกิจของร้านอาหารแต่ละประเภท ได้แก่ ร้านอาหารระดับหรู ระดับกลาง ทั่วไป และริมบาทวิถี มีความแตกต่างกัน เนื่องจากร้านค้าแต่ละประเภทข้างต้น แม้ว่าจะจำหน่ายสินค้าที่มีลักษณะเดียวกัน แต่สถานที่ตั้งและลักษณะร้านมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ซึ่งสามารถตอบสนองวัตถุประสงค์การบริโภคที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ร้านอาหารแต่ละประเภทไม่สามารถทดแทนกันด้านอุปสงค์ได้ ขณะเดียวกันการที่ผู้ประกอบการร้านอาหารจะเปลี่ยนไปประกอบธุรกิจระหว่างกันได้โดยไม่ต้องแบกรับภาระต้นทุนหรือความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนั้นถือเป็นเรื่องยาก เนื่องจากมีรูปแบบการประกอบธุรกิจที่แตกต่างกัน ทั้งในด้านการออกแบบตกแต่งและสถานที่ตั้ง ส่งผลให้ร้านอาหารแต่ละประเภทไม่สามารถทดแทนกันด้านอุปทานได้เช่นกัน

จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏ บริษัท อ. ในฐานะผู้ถูกรวมธุรกิจ ประกอบธุรกิจจำหน่ายอาหารภายใต้ชื่อทางการค้า ส. ในลักษณะเป็นร้านอาหารระดับทั่วไป ในขณะที่บริษัท ข. ในฐานะผู้ประสงค์รวมธุรกิจ ประกอบธุรกิจจำหน่ายอาหารที่หลากหลาย ภายใต้คำว่า ๘ แปรนต์ทางการค้า ซึ่งที่ตั้งอยู่ในศูนย์การค้าในลักษณะเป็นร้านอาหารระดับกลางและระดับทั่วไป

ดังนั้น การรวมธุรกิจครั้งนี้จึงมีตลาดที่มีความทับซ้อนกันระหว่างผู้ประสงค์รวมธุรกิจและผู้ถูกรวมธุรกิจ คือ ธุรกิจร้านอาหารระดับกลางและร้านอาหารระดับทั่วไป

๔.๒ ตลาดภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

เมื่อพิจารณาขอบเขตตลาดภูมิศาสตร์ การรวมธุรกิจระหว่าง บริษัท ข. และบริษัท อ. จะพิจารณาขอบเขตตลาดในประเทศเท่านั้น ดังนั้น ขอบเขตตลาดภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง คือ ตลาดร้านอาหารระดับกลางและระดับทั่วไปในประเทศไทย

๕. ส่วนแบ่งตลาด

จากการศึกษาขอบเขตตลาดในตลาดด้านสินค้าที่เกี่ยวข้อง และตลาดด้านภูมิศาสตร์ พบว่า บริษัท ข. มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ xx.x เป็นอันดับที่ ๓ ของตลาด ส่วนบริษัท อ. มีส่วนแบ่งตลาดเพียงร้อยละ xx.x โดยค่าการกระจุกตัวจากส่วนแบ่งตลาดของผู้ประกอบธุรกิจ ๓ รายแรก (CR๓) ก่อนการรวมธุรกิจร้อยละ ๑๑.๕๘ และหลังการรวมธุรกิจ ร้อยละ ๑๑.๖๑

ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ “ผู้ประกอบการที่กระทำการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญในตลาดใดตลาดหนึ่ง ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ต้องแจ้งผลการรวมธุรกิจต่อคณะกรรมการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รวมธุรกิจ” ประกอบประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งผลการรวมธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๓ กำหนดว่า “การรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญในตลาดใดตลาดหนึ่ง หมายความว่า การรวมธุรกิจที่ยอดเงินขายของผู้ประกอบธุรกิจรายใดรายหนึ่งหรือของผู้ประกอบธุรกิจที่จะรวมธุรกิจในตลาดใดตลาดหนึ่งรวมกันตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป และไม่ก่อให้เกิดการผูกขาดหรือการเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด”

ประเด็นวินิจฉัย

การรวมธุรกิจระหว่างบริษัท ข. และบริษัท อ. ต้องแจ้งผลการรวมธุรกิจต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

คำวินิจฉัย

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาแล้วเห็นว่า บริษัท ข. ผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจ ได้ดำเนินการเข้าซื้อหุ้นของบริษัท อ. ผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจ ในสัดส่วนร้อยละ ๘๕ ของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมด ซึ่งเป็นการเข้าซื้อหรือได้มาซึ่งหุ้นที่มีสิทธิออกเสียง ณ สิ้นวันใดวันหนึ่ง เพิ่มขึ้นเกินกว่าร้อยละห้าสิบขึ้นไปของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของผู้ประกอบธุรกิจอื่น ตามข้อ ๔ (๒) ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาการเข้าซื้อสินทรัพย์หรือหุ้นเพื่อควบคุมนโยบายการบริหารธุรกิจ การอำนวยการ หรือการจัดการที่เป็นการรวมธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงถือเป็นการรวมธุรกิจ ตามมาตรา ๕๑ วรรคสี่ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาต่อมาว่า ตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจในกรณีนี้ คือ ตลาดร้านอาหารระดับกลางและระดับทั่วไป และตลาดด้านภูมิศาสตร์เป็นตลาดในประเทศทั้งหมด พบว่า ทั้งก่อนและหลังการรวมธุรกิจ ไม่มีผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดในตลาดดังกล่าว เนื่องจากไม่มีผู้ประกอบธุรกิจรายใดที่มีส่วนแบ่งตลาดในปีที่ผ่านมาเกินกว่าร้อยละ ๕๐ ขึ้นไป ตามข้อ ๓ (๑) ของประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด และไม่มีผู้ประกอบธุรกิจสามารถรายแรกที่มีส่วนแบ่งตลาดในปีที่ผ่านมารวมกันเกินกว่าร้อยละ ๗๕ ขึ้นไป ในตลาดใดตลาดหนึ่ง ตามข้อ ๓ (๒) ของประกาศดังกล่าว ต่อมาเมื่อพิจารณายอดขายรายปีในตลาดที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจ พบว่า ผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจและผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจในตลาดร้านอาหารระดับกลางและระดับทั่วไปมียอดเงินขายเกินกว่าหนึ่งพันล้านบาท จึงถือว่าการรวมธุรกิจดังกล่าวเป็น “การรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญในตลาดใดตลาดหนึ่ง” ตามความในข้อ ๓ ของประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งผลการรวมธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๖๑

เมื่อการรวมธุรกิจระหว่างบริษัท ข. และบริษัท อ. เป็นการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญในตลาดใดตลาดหนึ่ง จึงเข้าองค์ประกอบที่จะต้องแจ้งผลการรวมธุรกิจต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รวมธุรกิจ ตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ทั้งนี้ บริษัท ข. และบริษัท อ. ซึ่งทำการรวมธุรกิจเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔ ได้แจ้งผลการรวมธุรกิจเมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๔ ถือเป็นการแจ้งผลการรวมธุรกิจภายในระยะเวลาที่กำหนด ตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

มติคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีมติเอกฉันท์รับทราบการรวมธุรกิจระหว่างบริษัท ข. และบริษัท อ. ตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า
พฤศจิกายน ๒๕๖๔